

Sebaidentifikácia v multietnickom prostredí ako prostriedok etnickej tolerancie 2019 – 1 – SK01 – KA201 - 060682

Svadba

Súčasnú svadbu sa odlišujú od tradičných svadobných zvyklostí. Vybrali sme niektoré svadobné obrady a zvyky, ktoré sa dnes vyskytujú. Pri ich opise uvádzajte miestny názov (zvyku, tanca), miesto a čas konania, účastníkov (kto je prítomný, kto aktívny vykonávateľ), používané predmety, znaky, symboly, sprievodné texty (vinše, veršovačky), piesne (názvy alebo incipity piesní, prípadne celé texty), stručný opis priebehu a pod.

- Robia sa vo vašej obci/meste pytačky? Opíšte.
- Organizujú sa zásnuby? Opíšte.
- Ako prebieha rozlúčka so slobodou ženícha/nevesty?
- Zvykne sa pripravovať výbava? Prevoz výbavy sprevádzali rôzne tradičné zvyky. Uchovali sa niektoré?
- Komu sa patrí poslať oznam o konaní svadby? Uveďte napr. len najbližšej rodine, celej širokej rodine, priateľom, susedom, spolupracovníkom atď. Uveďte aj obvyklý počet svadobčanov.
- Príchod ženícha do domu nevesty v deň svadby obvykle sprevádzajú niektoré tradičné zvyky (označenie domu, zastavovanie cesty, zatváranie dverí, hádanky, falošné nevesty, preukázanie znaku, platenie za nevestu, pierko, reči, piesne, iné). Aké sa robia vo vašej obci/meste? Priložte fotodokumentáciu.
- Robí sa odobierka nevesty od rodičov? Uveďte názov, miesto, čo sa zvykne urobiť, povedať, zaspievať? Priložte fotodokumentáciu.
- Označenie hlavných svadobčanov. Uveďte miestne pomenovanie (ženích, nevesta, starejší, starejšia, družba, družica, zväč, hospodár a pod.) a spôsob označenia (parta, kytica, ručník a pod.). Priložte fotodokumentáciu.
- Aký je dnes obvyklý počet svadobných hostí (je nižší či vyšší oproti minulosti)? Aké je označenie svadobných hostí (muži, ženy, deti)?
- Idú svadobčania na sobáš v sprievode? Ak áno, opíšte poradie svadobčanov v sprievode, čo nesú ako tradičný znak svadby (stromček, zástava, palica, koláč, iné), spôsob vykonania cesty (pešo, voz, koč, ich výzdoba), správanie sa ľudí v sprievode (hudba, spev, hluk, ponúkanie, obsypávanie), zastavovanie sprievodu (názov, spôsob) a pod. Ak je už zaužívaná preprava autom, ako je vyzdobená? Priložte fotodokumentáciu.
- Aké zvyky sa robia pred kostolom alebo obecným/mestským úradom (zapriahanie ženícha, dávanie mu okov a pod.)?
- Príchod na miesto svadobnej hostiny sprevádzajú rôzne zvyky (vítanie, črepy, zametanie, prenášanie nevesty na rukách, iné). Opíšte, čo je u vás zaužívané. Priložte fotodokumentáciu.
- Ako prebieha svadobná hostina a zábava? Prednášajú sa svadobné reči a vinše? Prednášajú sa veršovačky k svadobným jedlám? Uveďte aké.
- Čepčí sa nevesta? Uveďte miestny názov a opíšte priebeh. Priložte fotodokumentáciu.
- Organizuje sa „únos nevesty“ (odkedy sa to robí, kto, kde, prečo)?
- Spievajú sa tradičné piesne? Uveďte názvy obvyklých svadobných piesní.
- Ktoré tance sú na svadbe predpísané? Napr. tanec s nevestou, rodičovský tanec, tanec pre deti, pre nepozvaných a pod. Uveďte názov, kto tancuje, aký druh tanca a na akú pieseň.
- Aká hudba hráva na súčasnej svadbe? Aký je obvyklý repertoár (čo sa hrá v kole pre starších, mladých a pod.)?

Sebaidentifikácia v multietnickom prostredí ako prostriedok etnickej tolerancie
2019 – 1 – SK01 – KA201 - 060682

- Robia sa na svadbách zábavné hry?
- Je v programe svadby čítanie svadobných pozdravov a želaní? Kto ich číta?
- Aké je zakončenie svadby?
- Aké ešte iné zvyky sú na súčasných svadbách?
- Ktorý svadobný zvyk, pieseň, tanec a pod. považujete za osobitne hodnotný, originálny pre vašu obec/mesto?
- Ktoré činnosti spojené so svadbou sa obvykle zverujú profesionálom (objednaný starejší, muzika, diskžokej, fotograf, kameraman, úprava nevesty, miesta hostiny, organizácie zábavy, čepčenie nevesty napr. folklórnou skupinou, iní)?
- Ak sa svadba zaznamenáva na video, ktoré časti svadby musia byť zaznamenané?
- Opíšte svadobný obradový odev ženícha. Priložte fotodokumentáciu.
- Opíšte svadobný obradový odev nevesty. Priložte fotodokumentáciu.
- Opíšte svadobný obradový odev družbov a družíc. Priložte fotodokumentáciu.

Zdroj: Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV